

Krzyż Wolności i Solidarności

<https://kwis.ipn.gov.pl/kwi/uroczystosci/31850,Krzyz-Wolnosci-i-Solidarnosci-dla-Stanislawa-Marka-Dabrowki-2-czerwca-2026.html>
12.07.2026, 02:50

Krzyż Wolności i Solidarności dla Stanisława Marka –
Dąbrowki, 2 czerwca 2026

2 czerwca 2026 r. w Dąbrówkach pow. Łańcut, dr hab. Dariusz Iwaneczko, dyrektor Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie, któremu towarzyszył zastępca naczelnika Oddziałowego Archiwum dr Robert Witalec, wręczyli Krzyż Wolności i Solidarności Stanisławowi

Markowi, działaczowi opozycji antykomunistycznej, który z powodu stanu zdrowia odebrał odznaczenie indywidualnie. Odznaczenie zostało przyznane przez Prezydenta RP decyzją nr 110-2026-22 z dnia 17 lutego 2026 r.

W uroczystości uczestniczyli synowie pana Stanisława Marka oraz przyjaciel Stanisław Karnaś z żoną Marią.

Stanisław Marek ukończył w 1967 r. Politechnikę Krakowską, Wydz. Budownictwa Lądowego kier. Drogi i Mosty. W latach 1974-1986 pracował jako kierownik Zespołu Projektowego Biura Projektów Budownictwa Przemysłowego w Rzeszowie. Od września 1980 r. był organizatorem i przewodniczącym Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność” w swoim zakładzie pracy. Po wprowadzeniu stanu wojennego uczestniczył w pomocy internowanym i ich rodzinom oraz działał w podziemnych strukturach NSZZ „Solidarność”. Od 1982 r. wszedł w skład Regionalnej Komisji Wykonawczej NSZZ „Solidarność” w Rzeszowie. W dniu 17 maja 1982 r. po rewizji przeprowadzonej w miejscu zamieszkania, a następnie miejscu pracy i odnalezieniu instrukcji dotyczącej zbierania niezależnych informacji został zatrzymany na 48 godzin. Następnie w dniu 20 maja 1982 r. został internowany w Ośrodku Odosobnienia w Załężu. Dnia 8 lipca 1982 r. został zwolniony z internowania. Po wyjściu na wolność nadal kontynuował działalność opozycyjną. Utrzymywał kontakty z działaczami „Solidarności”, uczestniczył w demonstracjach i mszach rocznicowych. W latach 1982-1987 był organizatorem kolportażu podziemnych wydawnictw m.in. pism „Solidarność Trwa”, „Galicja”, „Trwamy”, „Tygodnik Mazowsze”, „Wola”, „Biuletyn Małopolski”, „Hutnik”, „Z Dnia na Dzień”.

Krzyż Wolności i Solidarności został ustanowiony przez parlament Rzeczypospolitej Polskiej 5 sierpnia 2010 r., równocześnie z aktem restytucji Krzyża Niepodległości, do którego chlubnych tradycji nawiązuje. Po raz pierwszy przyznano go w czerwcu 2011 r. przy okazji obchodów 35. rocznicy protestów społecznych w Radomiu. Krzyż nadawany jest przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej, działaczom opozycji wobec dyktatury komunistycznej, za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowanie praw człowieka w PRL. Krzyże Wolności i Solidarności nadawane są działaczom opozycji antykomunistycznej z lat 1956-1989.